

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проєкту наказу Державної інспекції ядерного регулювання України «Про затвердження форми стандартного документу»

1. Резюме

Метою прийняття акта є запровадження контролю за транскордонними перевезеннями радіоактивних відходів та відпрацьованого ядерного палива шляхом процедури попереднього узгодження цих перевезень компетентними органами країн-членів ЄС та Держатомрегулювання.

Ціль державної політики, на досягнення якої спрямовано проєкт акта, визначена Програмою діяльності Кабінету Міністрів, а саме «Україна відповідає критеріям членства в Європейському Союзі».

2. Проблема, яка потребує розв'язання

Україна задіяна в транскордонних перевезеннях ядерних матеріалів – свіжого і відпрацьованого палива та інших радіоактивних матеріалів, які утворюються в результаті переробки відпрацьованого ядерного палива (радіоактивних відходів), за участю країн – членів ЄС: Словацької Республіки, Чеської Республіки, Угорщини, Республіки Болгарія відповідно до міждержавних угод про перевезення ядерних матеріалів.

У разі перевезення радіоактивних відходів та відпрацьованого ядерного палива країнами – членами ЄС компетентні органи цих країн, а також компетентні органи третіх країн, залучених до перевезення, здійснюють попереднє узгодження перевезень відповідно до Директиви Ради 2006/117/ЄВРАТОМ від 20 листопада 2006 року про нагляд та контроль за перевезенням радіоактивних відходів та відпрацьованого ядерного палива. Узгодження здійснюються із використанням стандартного документу, затвердженого Рішенням Комісії 93/552/Євратом від 05 березня 2008 року.

Відповідно до статті 59 Закону України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку» під час міжнародних і транзитних перевезень радіоактивних матеріалів територією України орган державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки попередньо узгоджує такі перевезення з компетентними органами всіх країн, територією яких здійснюватиметься перевезення.

Узгодженню Держатомрегулюванням підлягають перевезення:

- під час експорту радіоактивних відходів та відпрацьованого ядерного палива із України до третіх країн транзитом через територію країн-членів ЄС;

- під час імпорту до України з територій інших держав радіоактивних відходів, що утворилися внаслідок послуг, які було надано Україні іншою державою, і на які поширюється дія контрактної угоди між ними щодо повернення таких відходів в Україну;

- під час транзиту через територію України радіоактивних відходів та відпрацьованого ядерного палива.

Постановою Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 року № 759 були внесені зміни до Порядку видачі дозволу на здійснення міжнародних перевезень радіоактивних матеріалів (далі - Порядок), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 3 жовтня 2007 р. № 1196.

До Порядку були внесені положення Директиви Ради 2006/117/ЄВРАТОМ із врахуванням обмежень в законодавстві України щодо перевезень радіоактивних відходів та відпрацьованого ядерного палива.

Відповідно до пункту 5 Порядку Держатомрегулюванням затверджується форма стандартного документу, який відповідає документу, затвердженого Рішенням Комісії 93/552/Євратом від 05 березня 2008 року.

Таким чином, проблема полягає в тому, що на даний час в законодавстві України відсутній нормативно-правовий акт, яким затверджені форми документів для узгодження перевезень радіоактивних відходів та відпрацьованого ядерного палива з компетентними органами країн-членів ЄС.

3. Суть проєкту акта

Наказом затверджується форма стандартного документу для забезпечення нагляду та контролю за перевезеннями радіоактивних відходів і відпрацьованого палива, яка складається із розділів А1 - А6 у випадку перевезення радіоактивних відходів та розділів В1 - В6 у випадку перевезення відпрацьованого палива:

- розділ А-1 або В-1 (заява про узгодження перевезення) заповнюється заявником;

- розділ А-2 або В-2 (підтвердження про отримання заяви для перевезення – запит про відсутню інформацію) заповнюється відповідними компетентними органами;

- розділ А-3 або В-3 (відмова або узгодження перевезення) заповнюється всіма причетними компетентними органами;

- розділ А-4а/В-4а (узгодження перевезення) або А-4б /В-4б (відмова в узгодженні перевезення) заповнюється компетентним органом, відповідальним за узгодження перевезення;

- розділ А-5 або В-5 (опис вантажу/перелік упаковок) заповнюється заявником;

- розділ А-6 або В-6 (підтвердження отримання вантажу) заповнюється одержувачем вантажу.

Держатомрегулювання заповнює розділи А-2, А-3, А-4а/А-4б, В-2, В-3, В-4а/В-4б в порядку і в терміни, визначені Порядком видачі дозволу на здійснення міжнародних перевезень радіоактивних матеріалів.

4. Вплив на бюджет

Реалізація акту не потребує фінансування з державного або місцевого бюджетів.

5. Позиція заінтересованих органів

Реалізація акта не матиме вплив на ключові інтереси заінтересованих сторін, актом не передбачається нормативно-правове врегулювання суспільних відносин, акт не стосується прав і обов'язків суспільних груп, об'єднаних спільним інтересом.

Проект акта не стосується питань функціонування місцевого самоврядування, прав та інтересів територіальних громад, місцевого та регіонального розвитку, соціально-трудової сфери, прав осіб з інвалідністю.

Проект акта не стосується сфери наукової та науково-технічної діяльності.

Проект акта не виносився на громадське обговорення.

6. Прогноз впливу

Реалізація акта не матиме вплив на ринкове середовище, забезпечення захисту прав та інтересів суб'єктів господарювання, громадян і держави; розвиток регіонів, підвищення чи зниження спроможності територіальних громад; ринок праці, рівень зайнятості населення; громадське здоров'я, покращення чи погіршення стану здоров'я населення або його окремих груп; екологію та навколишнє природне середовище, обсяг природних ресурсів, рівень забруднення атмосферного повітря, води, земель, зокрема забруднення утвореними відходами, інші суспільні відносини.

Реалізація акта матиме позитивний вплив на позицію України, як країни-члена МАГАТЕ, у міжнародних рейтингах та виконання міжнародних зобов'язань.

Реалізація акта сприятиме установленню контролю з боку компетентних органів країн за транскордонними перевезеннями радіоактивних відходів і відпрацьованого ядерного палива з метою недопущення порушень міжнародного та національного законодавства, направлено на захист людей та навколишнього природного середовища.

7. Позиція заінтересованих органів

Проект акта потребує погодження з Державною регуляторною службою України та підлягає державній реєстрації в Міністерстві юстиції України.

8. Ризики та обмеження

У проекті акта відсутні положення, що стосуються прав та свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод, впливають на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, містять ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією, створюють підстави для дискримінації, стосуються інших ризиків та обмежень, які можуть виникнути під час реалізації акта.

9. Підстава розроблення проєкту акта

Проєкт наказу «Про затвердження форми стандартного документу» розроблено на виконання:

- статті 342 Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони та додатком XXVII-B (розділ «Ядерна енергетика») до цієї Угоди, ратифікованої Законом України від 16 вересня 2014 р. № 1678-VII;

- пункту 739 Плану заходів з виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 жовтня 2017 року № 1106;

- пункту 5 Порядку видачі дозволу на здійснення міжнародних перевезень радіоактивних матеріалів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 3 жовтня 2007 р. № 1196 «Деякі питання перевезення радіоактивних матеріалів».

**Голова Державної інспекції
ядерного регулювання України**

Григорій ПЛАЧКОВ

« ____ » _____ 2020 р